

23ste vergadering

Dinsdag 21 maart 1995

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: R. Zijlstra

Tegenwoordig zijn 71 leden, te weten:

Baarda, Baarveld-Schlaman, Barendregt, De Beer, Van den Berg, De Boer, Bolding, Boorsma, Van Boven, Braks, Van den Broek-Laman Trip, Coenemans, Van Dijk, Ermen, Fleers, Gelderblom-Lankhout, Van Gennip, Van Gijzen, Ginjaar, Glastra van Loon, Glasz, Van Graafeiland, Grol-Overling, Heijmans, Heijne Makkreel, Hilarides, Hoefnagels, Holdijk, Huberts-Fokkelman, Jaarsma-Buijserd, Kassies, Korthals Altes, Van Kuilenburg-Lodder, Kuiper, Van Leeuwen, Luimstra-Albeda, Luteijn, Mastik-Sonneveldt, Van der Meer, Mertens, Van der Meulen, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Van Muijen, Pit, Pitstra, Postma, Redemeijer, Rongen, De Savornin Lohman, Schuurman, Schuyer, Spier, Steenkamp, Stevens, Talsma, Tiesinga-Autsema, Tjeenk Willink, Tuinstra, Tummers, Van Veldhuizen, Veling, Verbeek, Vermaat, Vrisekoop, Wagemakers, Werner, Van der Wiel-Bosch, Van Wijngaarden, Van de Zandschulp, K. Zijlstra en R. Zijlstra,

en mevrouw De Boer, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, en de heer Tommel, staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Schinck, wegens verblijf buitenslands;

Van Velzen, wegens bezigheden elders;

Eversdijk, wegens NATO-bezoek aan Roemenië.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze editie.)

De **voorzitter**: Aangezien voor de algemene maatregel van bestuur die is voorgehangen en gedrukt onder nummer 24082 de termijn is verstreken, stel ik vast dat wat deze Kamer betreft aan uitdrukkelijke goedkeuring van deze AMvB geen behoefte bestaat.

Ik deel aan de Kamer mede, dat in het kader van de werkzaamheden van het Uitvoerend comité van Schengen op 20 maart jongstleden een ontwerp-besluit is binnengekomen met een Koninkrijk-bindend karakter. Het is de bedoeling van het huidige voorzitterschap, deze zaak per schriftelijke procedure af te handelen. Van Nederlandse zijde is echter een voorbehoud gemaakt in verband met de hier geldende parlementaire procedure.

Dientengevolge stel ik voor, het gebruikelijke signaal af te geven, opdat in deze Kamers kan worden

vastgesteld of uitdrukkelijke instemming noodzakelijk is.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik maak de Kamer erop attent dat vandaag de president van Ecuador de Staten-Generaal bezoekt. Vanmiddag om 16.00 uur, zoals bekend is, zal hij ontvangen worden door de voorzitters van beide Kamers en van de commissies van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking uit beide Kamers. Deze bijeenkomst vindt plaats in het gebouw van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Ik roep de leden van de commissies en de overige leden van de Kamer op om deze bijeenkomst bij te wonen. Tot nu toe is de belangstelling namelijk een ietsje aan de magere kant. Het is altijd plezierig als er een redelijk auditorium is, als de president van een bevriende mogendheid ons toespreekt.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van de wet van 18 december 1985, houdende enige voorzieningen ten behoeve van de inzet en bekostiging van muskusrattenvangers (decentralisatie-impuls) (23549);**

- **Wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren in verband met een nadere afstemming tussen de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (23726);**

- **Wijziging van de Tabakswet (23762);**

- **Regeling van de organisatie belast met de inning van onderhoudsbijdragen voor**

Voorzitter

kinderen en met de vaststelling en inning van ouderbijdragen voor jeugdhulpverlening (Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen) (23938).

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 1995 (23900-XI);**
- **Wijziging van hoofdstuk XI (Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer) van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten voor het jaar 1993 (Slotwet; rekening) (23850).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Baarda** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het is de eerste keer dat de minister en de staatssecretaris hun begroting in deze Kamer verdedigen en toelichten. De CDA-fractie beoordeelt het te voeren beleid vanuit een nieuwe rol, namelijk die van de oppositie. Ook in deze nieuwe rol zullen wij het beleid kritisch en constructief beoordelen.

Uit de toelichting op de begroting mag de conclusie worden getrokken dat het beleid van het vorige kabinet wordt voortgezet. Dat is een goede zaak. De vorige staatssecretaris van Volkshuisvesting, de heer Heerma, heeft een goed beleid gevoerd, waarvoor alom waardering bestaat. Het in de nota Volkshuisvesting in de jaren negentig neergelegde beleid dient te worden voortgezet. Dat betekent decentralisatie naar provincies, gemeenten en regio's, meer marktwerking en verzelfstandiging van de woningbouwcorporaties binnen de daarvoor gegeven wettelijke kaders.

De doelstellingen van het beleid zijn duidelijk, maar het zal veel inzet en overleg vragen om daaraan in de praktijk gestalte en inhoud te geven. Er wordt soms gemakkelijk gezegd dat er gebouwd dient te worden naar behoefte. Maar woningen gaan voor een periode van meer dan vijftig jaar

mee. En dan wordt het moeilijk om die behoefte op termijn duidelijk te bepalen.

Bij de woningbouw en de verdeling van woonruimte dient rekening te worden gehouden met leeftijdsopbouw, gezinsverdunding, ouderenhuisvesting en de toename van het aantal immigranten. Met name dient de aandacht uit te gaan naar het bouwen en huisvesten voor de doelgroep van de sociale verhuurders. Dat dient de eerste zorg te zijn van de woningbouwcorporaties, ook wanneer zij de markt betreden. Er bereiken ons berichten dat het niet meer mogelijk is, woningen te bouwen met een maandelijkse huurlast beneden 670. De laagste inkomensgroepen komen dan in het gedrang; voor hen is dan nieuwbouw vrijwel uitgesloten. Welke maatregelen moeten worden getroffen om ook voor de laagste inkomensgroepen nieuwe huurwoningen bereikbaar te houden?

Mede door de gezinsverdunding voldoet een groot aantal van de huidige woningvoorraad niet meer aan de verlangens van de doelgroepen. Om die reden verdient het aanbeveling, voor de huisvesting van jongeren woningen kamergewijs te verhuren. Ouderen dienen zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. Daarvoor moeten dan ook de nodige voorzieningen en aanpassingen worden getroffen. De commissie-Welschen heeft uitvoerig over de ouderenhuisvesting gerapporteerd. Wanneer komt het regeringsstandpunt over dat rapport van de commissie-Welschen?

Er dienen dus voldoende waarborgen te zijn dat door de woningbouwcorporaties wordt gebouwd voor hun primaire doelgroep en dat zij niet alleen maar gaan optreden als marktpartij. Deze corporaties dienen hun sociale doelstelling hoog in het vaandel te houden. Ook zou een solidariteit tot uiting moeten komen tussen arme en rijke corporaties, waarbij ik speciaal denk aan de inzet van bovenmatige bedrijfsreserves.

Bij de verzelfstandiging van de sociale huursector is het toezicht van groot belang. Het toezicht op de woningcorporaties berust bij de gemeenten en is in wetgeving vastgelegd. Naast het financiële toezicht zal er met name op moeten worden toegezien, dat de verhuur van woningen in de sociale huursector ten goede komt aan de

daarvoor in aanmerking komende inkomensgroepen van de bevolking. Naar wij hebben begrepen, heeft de staatssecretaris verleden week aan de Tweede Kamer toegezegd dat hij binnenkort een notitie zal uitbrengen waarin nader wordt ingegaan op het toezicht op de corporaties en de wijze waarop dit in de toekomst het beste gestalte kan krijgen. Ook wij in de Eerste Kamer wachten met belangstelling deze notitie af.

In de bekende volkshuisvestingsnota is een van de uitgangspunten: meer decentralisatie en meer deregulering. De uitvoering van dat beleid is reeds in gang gezet. Bij de decentralisatie is de stelling: taken over, mensen over. Provincies en regio's hebben taken en menskracht over gekregen van de rijksoverheid. Nu kan worden nagegaan, of deze operatie geslaagd is en als een verbetering is te beschouwen in volkshuisvestingsland. Wat is thans de stand van zaken en zal deze operatie worden geëvalueerd?

De individuele huursubsidie blijft een vangnet voor lagere inkomens om goed en betaalbaar wonen mogelijk te maken. In het rapport IHS in perspectief wordt een goed beeld gegeven van dit kerninstrument voor de volkshuisvesting. In dit rapport wordt onder meer gesteld dat evaluatie van het instrument IHS ook een verkenning van de toekomst vraagt. Qua toekomstige ordening en sturing is het uitermate relevant om inzicht te hebben in de knelpunten die zich kunnen voordoen als gevolg van verzelfstandiging en decentralisatie binnen de volkshuisvesting en op aanpalende terreinen. Bij de IHS gaat het om het mogelijk maken van goed wonen voor lagere inkomens en om een verruiming van de keuzemogelijkheden, de beheersbaarheid en de selectiviteit.

Het rapport IHS in perspectief geeft veel informatie en de vraag is, wat hiermee nu verder gebeurt. Een van de discussiepunten is een mogelijke decentralisatie van de IHS. Decentralisatie van de IHS blijkt nogal wat bedenkingen op te roepen, doordat hierdoor geheel nieuwe verhoudingen tussen gemeenten en sociale verhuurders zullen ontstaan. Het zojuist genoemde rapport is zeer kritisch over deze decentralisatie. Ook de VNG is er geen voorstander van. Er wordt op gewezen dat de uitvoeringskosten zullen toenemen en er spanning zal ontstaan tussen